

lečenstva pekařů pro politický okres j-ský a město J. je k zahájení soudní rozepře zapotřebí zvláštního schválení valné hromady společenstva a že podle výpisu z knihy protokolů společenstva teprve dne 7. října 1928 bylo schváleno usnesení rozšířeného výboru společenstva z 28. prosince 1927, by stíhán byl soudně redaktor D. L. pro urážku na cti tiskem členů společenstva. Stížnost z toho dovozuje, že v době trestního návrhu (18. ledna 1928) bylo tu jen nepostačující usnesení výborové schůze. Tomuto názoru však nelze přisvědčiti. Lze-li vůbec hleděti k ustanovení § 33 stanov jakožto k omezení představenstva v zahajování rozepří i povahy nikoli majetkové (opaku by nasvědčoval nejen nadpis §, nýbrž i jeho ostatní doslov), jest uznati i důsledky posledního odstavce téhož §, podle něhož je starostovi vyhrazeno opatřiti si schválení k zahájení rozepře při nejbližší příští hromadě společenstva. Nejvyšší soud ve své judikatuře k § 477 čís. 5 c. ř. s. důsledně uznává za přípustné, by vedení rozepře bylo dodatečně schváleno, jak zákon ten sám stanoví pro případy potřeby zákonného zastoupení. Není příčiny, proč by se tohoto předpisu nemělo užiti obdobně i v řízení trestním, alespoň tehda, bylo-li podle stanov potřebné schválení vykázáno až do vynesení rozsudku.

I otázka žalobní legitimace osobně vystupujících sedmi soukromých obžalobců — podle trestního návrhu vesměs pekařů v J. a členů představenstva společenstva — byla soudem kmetským rozřešena bezvadně a ve shodě s judikaturou zrušovacího soudu, jenž se již opětovně vyslovil v ten smysl, že, vyznačen-li osobní směr pozastaveného projevu jen vyzdvížením příslušnosti napadených osob k určitému okruhu právních podmětů, může se obsah projevu týkati v očích třetích osob každého a je tedy k žalobě na obhájení své cti oprávněn každý, ohledně něhož příslušnost k dotyčnému okruhu představuje znamení naň připadající ve smyslu §§ 488, 491 tr. zák. (srovnej zejména rozhodnutí sb. tr. čís. 2713, 2884, 3100, 3105, 3116). — V III. oddíle zmatečnů stížností dovoláváno se číselně důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 9 písm. c) tr. ř., ale věcný obsah vývodů těch směřuje jen k uplatňování důvodu zmatečnosti podle čís. 8 téhož §. Tu stačí poukázati na rozhodnutí zrušovacího soudu sb. tr. čís. 2203, 2678, 3066, 3098, kde dovedeno, že obvinění pro přečin § 1 zákona čís. 124 sb. z. a n. z roku 1924 opravňuje kmetský soud, by bez dalšího návrhu soukromého obžalobce a bez porušení zásady §§ 262, 263 a 267 tr. ř. odsoudil obžalovaného pro přestupek § 6 zákona čís. 124/24, nestačily-li výsledky hlavního přelíčení k výroku o vině pro přečin, ale splněna-li skutková podstata onoho přestupku.

Čís. 3705.

I když není předpisu, který by přímo a výslovně nařizoval jezdit po levé straně, vychází z předpisů silničních řádů o předjíždění a vyhýbání (pro Čechy) najevo, že jedoucí má se vždy, zejména pak, vidí-li před sebou překážku, držeti v levo; ze stálého dlouholetého šetření těchto předpisů vyvinula se jako pravidlo všeobecně uznávané i fakticky zachovávané zvyklost, že se na silnicích jezdí po levé straně.

Každý povoz má i mimo dobu vyhýbání se jinému vozidlu použití levé strany silnice pro úseky silnice, na kterých by jinak nebyl zabezpečen účel příkazu vyhýbání se na levou stranu; takovým jest i úsek na svahu kopce.

Vyhýbání jest dostatečným způsobem provedeno jen, je-li protijedoucímu vozidlu uvolněna celá levá (ve směru jeho jízdy) strana silnice až do jejího středu.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1929, Zm I 152/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 4. prosince 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přechinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 4, čís. 5, čís. 9 a), čís. 10 tr. ř. Zmatek čís. 10 vůbec nedoličuje, jelikož nepřipouští, že jde o trestný čin příslušející k pravomoci soudů, trestný ovšem podle jiného ustanovení, než pod které jej podřaduje napadený rozsudek, nýbrž dokazuje naprostou beztrestnost skutku a žádá, by byl stěžovatel zproštěn z obžaloby. Hlediska, se kterých uvažoval nalézací soud o nedbalé povaze stěžovatelova skutku, jsou vytčena větami rozhodovacích důvodů: 1. že stěžovatel nejel se svým povozem na levé straně silnice, jak předepsáno, nýbrž prostředkem silnice, 2. že bylo povinností vyhnouti se (rozuměj autu opačným směrem po své levé straně jedoucímu) včas a dostatečně, když již vůbec po levé straně, jak předepsáno, nejel. Onomu hledisku vytýká stížnost právní mylnost, dovozujíc, že předpisu, který předpokládá rozsudek, vůbec není a že jízdní (správněji silniční) řád nezakazuje jízdu prostředkem silnice a nařizuje jen vyhýbání na levou stranu. Námitka neobstojí. Že znalec uvádí v rozsudku, že (podle předpisů o jízdě a i) podle příslušného zvláštního předpisu zemské politické správy v Praze z roku 1917 mají jeťi všechny povozy po levé straně silnice, budiž ponecháno stranou, protože znalec přesněji neoznačil zvláštní předpis ten, takový předpis není v zemském zákoníku pro Čechy na rok 1917 vyhlášen, a nalézací soud nezjistil, zda byl předpis ten skutečně vydán a řádně vyhlášen tak, že jest jej řaditi k zvláště vyhlášeným předpisům, o nichž se zmiňuje § 335 tr. zák. jakožto o pramenu poznání nebezpečnosti jednání (opomenutí) pachatelova. Stačí připomenouti stížnosti zásadu — vyslovenou v rozhodnutí zrušovacího soudu č. sb. n. s. 3412 (srovnej i rozhodnutí čís. 3130 téže sbírky), že sice není předpisu, který by přímo a výslovně nařizoval jezdit po levé straně, že však z předpisů silničních řádů o předjíždění a vyhýbání v rozhodnutí uvedených (rozuměj pro Čechy) vychází na jevo, že jedoucí má se vždy, zejména pak, vidí-li před sebou překážku, držeti v levo, a že se ze stálého dlouholetého šetření těchto předpisů

vyvinula jako pravidlo všeobecně uznávané i fakticky zachovávané zvyklost, že se na silnicích jezdí po levé straně. Jest setrvati na požadavku, že každý povoz má i mimo dobu vyhýbání se jinému vozidlu použití levé strany silnice, pro úseky silnic, na kterých by nebyl jinak zabezpečen účel příkazu vyhýbání se na levou stranu, by bylo zabráněno nebezpečí srážky vozidel, jedoucích opačnými směry na téže silnici, tím, že jsou v době, kdy se vozidla, jedoucí opačnými směry, navzájem míjejí, pohyby vozidel k vyhýbání nutné již úplně skončeny, takže každé z obou vozidel má jízdu po své levé straně silnice úplně volnou a není nuceno, jeti těsně vedle druhého vozidla, při čemž může přirozeně dojít k nehodě spíše, než když je mezi nimi větší prostor v prostředku silnice. Takovým jest obzvláště i úsek na svahu kopce; potřebujeť vozidlo do kopce jedoucí ke kterémukoliv pohybu větší síly a delší doby než na rovině a jízda vozidla, jedoucího opačným směrem, jest spádem silnice zrychlena, takže mu k vyhýbání se zbývá kratší doba než při jízdě na rovině. Proto není právně mylným předpoklad nalézacího soudu, že byla neopatrností stěžovatelovou již jízda prostředkem silnice sama o sobě a povšechně; tím méně, an stěžovatel mohl podle rozsudečného zjištění upozorovati auto proti němu jedoucí již ze vzdálenosti přes 200 m, ana se obě vozidla setkala na svahu kopce, neboli — jak sama stížnost zdůrazňuje z výpovědi svědka N-e, na svahu »obrovského vrchu«, a povoz obžalovaného byl plně naložen ovocem, tedy velmi těžký a tažen jen jedním koněm. Zákonný znak nedbalosti stěžovatelova jednání je tedy způsobem vyhovujícím správnému výkladu zákona splněn již rozsudečným zjištěním, že stěžovatel jel středem silnice až bezprostředně k místu nehody, ačkoliv musel povoz — přesněji auto spoluobžalovaným řízené — viděti a mohl předvídati, že může při rychlé jízdě autem s vršku dojít k neštěstí.

Při vylíčeném stavu věci má i s hlediska zákonné známky nedbalosti otázka, zda stěžovatel dostal své povinnosti pod čís. 2 uvedené, jen podřadný význam, a rozsudek obstál by i tehdy, kdyby rozsudek vůbec neřešil otázku tu anebo řešil ji způsobem právně pochybeným anebo formálně vadným. Než rozsudek odpovídá i na tuto otázku, arcíť záporně; připojujeť poukaz na onu povinnost stěžovatelovu ke zjištění na konci předchozího odstavce a, že tu jde o zjištění, plyne z toho, že dotčené větě rozhodovacích důvodů jsou předaslána slova »soud má za to«. Staví-li takto rozsudek proti sobě jednak způsob, jímž stěžovatel jel, jednak způsob, jímž jeti bylo jeho povinností, dává tím nepochybný výraz přesvědčení nalézacího soudu, že stěžovatel tím, že jel středem silnice až bezprostředně k místu nehody, nedostal své povinnosti ke včasnému a dostatečnému vyhnutí se na levo. Proto je zřejmě nesprávnou výtkou stížnosti, že rozsudek, přesněji výrok nalézacího soudu jest neúplný (a nejasný), ježto prý netvrdí vůbec nic o tom, zda má soud za to, že se stěžovatel včas a dostatečně vyhnul autu či nikoli, a zda spatřuje v tom vinu stěžovatelovu. Nesprávná jest i další výtku, že nejsou pro onen výrok uvedeny důvody. Odůvodněním výroku, že stěžovatel jel středem silnice, až bezprostředně k místu nehody, a tím i závěru — z výroku toho

odvozeného —, že stěžovatel nedostál oné povinnosti, jest předeslané (onomu výroku) vylíčení výpovědi svědka N-e, že stopa stěžovatelova povozu vedla přímo středem silnice . . . až bezprostředně k místu úrazu, odkud teprve koleje (rozuměj stěžovatelova povozu) odbočily na levo, a pozdější, arcil' stručnější poukaz k téže výpovědi. Závěru nalézacího soudu o nesplnění povinnosti ke včasnému a dostatečnému vyhnutí autu vytýká stížnost dále neúplnost proto, že soud nepřihlížel a) k tomu, že stěžovatel jel s povozem naloženým plně ovocem, tedy s povozem velmi těžkým příkře do vrchu, takže nemohl ihned vyhýbati, kdežto auto přijelo velkou rychlostí s vrchu dolů; b) k tomu, že i když stěžovatel jel tak, jak jel, zbýval na levé straně (na straně auta) prostor 2.85 m (bez banketu), kterým mohlo auto projeti bezzávadně a aniž muselo zajeti levými koly na kluzký banket. Než okolnosti stížností ve výtkách zdůrazňované neměly pro napadený závěr významu, takže soud mohl opomenouti výsledky hlavního přelíčení k nim poukazující, aniž se tím jeho výrok stal neúplným co do skutečnosti rozhodné, jak zmatek § 281, čís. 5 tr. ř. předpokládá. Že povoz stěžovatelův byl z důvodů pod a) uvedených méně pohyblivý, že převod povozu ze středu silnice na levou stranu vyžadoval větší námahy a delší doby, zprostilo by stěžovatele zodpovědnosti za opožděné a nedostatečné vyhýbání jen, kdyby k převodu povozu ze středu na levou stranu silnice nebyla stačila ani doba, která uplynula do okamžiku, kdy přijelo auto až bezprostředně před stěžovatelův povoz, od okamžiku, kdy stěžovatel spatřil anebo při náležité pozornosti mohl spatřiti auto proti němu svrchu jedoucí. To stížnost netvrdí a tvrditi nemůže. Rozsudek zjišťuje, že obžalovaní mohli vozidla proti sobě jedoucí zpozorovati ze vzdálenosti 200 m a stěžovatel udal, že spatřil auto spoluobžalovaného ze vzdálenosti asi 150 m. Stížnost sama uvádí, že metr jízdy povozu stěžovatelova znamená přiblížení se auta nejméně o 10 metrů. V době, kterou projelo auto vzdálenost 200, pokud se týče 150 metrů, mohl tudíž stěžovatelův povoz vykonati jízdu 20, pokud se týče 15 metrů, takže mohl stěžovatel, kdyby se byl začal vyhýbati na levo ihned, jakmile mohl spatřiti auto neb alespoň ihned po tom, kdy je skutečně spatřil, býti se svým povozem na levé straně silnice mnohem dříve než došlo auto až bezprostředně k němu. Dostatečným způsobem jest vyhýbání ve smyslu toho, co uvedeno o účelu příslušného předpisu, provedeno jen, je-li vozidlu protijedoucímu uvolněna celá levá (ve směru jeho jízdy) strana silnice, tedy s hlediska vyhýbajícího se vozidla pravá polovice silnice až do jejího středu, a je-li tím vozidlu, kterému se jiné vyhýbá, umožněna další jízda, jede-li již na straně silnice jemu příslušející, aniž bylo nuceno odbočiti od dosavadního směru své jízdy a projeti užším, než naznačeno, pruhem jízdní dráhy. Proto nemohla závěru, že stěžovatel — jeda středem silnice až bezprostředně k místu nehody — nedostál své povinnosti, vyhnouti se včas a dostatečně, brániti okolnost, že i při zjištěném způsobu stěžovatelovy jízdy zbyl pruh silnice dosti široký, by jím auto projelo, takže soud neměl důvodu vypořádati se v předpokladech onoho závěru s výsledky hlavního přelíčení, z nichž stížnost odvozuje onu okolnost již **proto**,

že si stěžovatel nezajistil možnost takové výtky návrhem na ohledání silnice a vozidel, učiněným při hlavním přelíčení, jak předpokládá ustanovení § 281 čís. 4 tr. ř.

Čís. 3706.

Pro přečin zanedbání povinné péče vykročením z mezí spravedlivé nutné sebeobrany jsou tu předpoklady nejen, když byl podniknut skutečně protiprávní útok na život, svobodu nebo jmění, a povaha osob, času, místa, způsob útoku nebo jiné okolnosti činí použití takové obrany potřebným, by útok byl odvrácen, nýbrž i, když se pachatel omylem mohl domnívati, že jest napaden a v tomto mylném chápání skutečností bránil se proti domnělému útoku.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1929, Zm I 568/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 11. června 1929, jímž se tento soud prohlásil podle § 261 tr. ř. nepřislušným pro obžalobu vznesenou na obžalovaného pro přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák. a odkázal věc na soud porotní, zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství nelze sice přisvědčiti, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 6 tr. ř., ježto skutková zjištění, z nichž rozsudek vychází, tvoří skutkovou podstatu zločinu, k jehož projednávání jest podle čl. VI. B čís. 12 uvozovacího zákona k trestnímu řádu příslušný soud porotní. Proto rozsudek nalézacího soudu, jímž se prohlásil nepřislušným k projednání trestní věci a odkázal ji na soud porotní, odpovídá podle zákona onomu skutkovému zjištění. Zmateční stížnost je však v právu, vytýkajíc rozsudku vzhledem k onomu skutkovému zjištění především nedostatek důvodů a uplatňujíc takto jeho zmatečnost podle § 281 čís. 5 tr. ř. Rozsudek nesdílí názor obžaloby, že obžalovaný vykročil jen z poděšení, ze strachu a z leknutí z mezí obrany potřebné k tomu, by odvrátil od sebe nespravedlivý útok na život, vystřeliv z revolveru na Oldřicha B-u, při čemž výstřelem tím byl B. usmrcen, nýbrž dospívá ke zjištění, že jednal v úmyslu nepřátelském. Toto skutkové zjištění podstatné náležitosti skutkové podstaty zločinu podle § 140 tr. zák. opírá rozsudek o skutečnosti, jež bere za prokázané, že obžalovaný vůbec nebyl Oldřichem B-ou ohrožován a že žádný bezprostřední útok mu s jeho strany nehrozil. Leč pouhé zjištění, že B. neútočil nožem na obžalovaného a ho neohrožoval, nepřipouští ještě jako logický závěr úsudek soudu, že obžalovaný, střeliv na B-u, učinil tak jedině z nepřátelského úmyslu. Nalézací soud nepřihlíží k veškerým